Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri:
în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Dannecker*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*
Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta“ iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 148. | Braşov, Mercurĭ, 5 (17) Iulie | 1895.

Un fapt „sensaţional“.

Braşov, 4 Iulie v. 1895

Dilele aceste a circulat prin foile unguresci o scire, care, după modul cum a fost anunţată, era menită a produce cea mai mare sensaţiă între cetitorii ungurĭ.

Sub diferite rubricĭ, care de care mai estravagantă, se spunea, că representanţa comunală din Galşa, comitatul Aradului, a decis cu unanimitate, ca de aicĭ încolo limba oficială a comunei sĕ fiă limba română.

Ungurii s'au mirat de cutezarea, ce au avut'o membrii consiliului comunal din Galşa de a introduce tocmai acum în ajunul mileniului unguresc „lumea românéscă“ în Galşa, ca şi când acésta comună română s'ar afla în România cea „poliglotă“ nu în Ungaria cea „unitară naţională“, ér noi, la rêndul nostru, trebue sĕ ne mirăm, cum abia numai acuma s'au trezit Românii din Galşa şi s'au decis a'şĭ esercita un drept, ce'l au după lege.

Mare le este nĕcazul „patrioţilor“ şoviniştĭ, că s'a găsit între cei din Galşa şi un notar comunal cu numele Bleicziffer, care sĕ voteze pentru limba română ca limbă oficială. Acest Bleicziffer, care n'a aflat de lipsă a'şĭ maghiarisa până acuma numele, póte îşĭ va fi gândit, că trăind cu lupii, trebue sĕ urle şi el cu ei. Şi nimenĭ nu va puté dice că n'ar fi om înţelept.

Destul că faptul s'a petrecut şi că tótă pressa maghiară îl consideră ca o rĕsvrĕtire în contra maghiarismului „suveran“.

Nimic nu póte caracterisa mai bine deplorabila stare, în care a ajuns la noi cestiunea dreptului de limbă al naţionalităţilor nemaghiare, ca aceste vulcanice arupţiunĭ ale indignării şoviniste, când o Metropoliă română adreséză scrisorĭ în limba română organelor unui comitat locuit în preponderanţă de Românĭ şi când o comună românéscă îşĭ alege ca limbă pentru gestiunea afacerilor ei limba română.

Abia a trecut o jumĕtate de an, de când actualul ministru-preşedinte Banffy, desfăşurându-şĭ programa în parlament a vorbit de-o anumită lege, care ar fi menită a lua în scut unele pretensiunĭ îndreptăţite ale „cetăţenilor de altă limbă“ şi a declarat, că el va stărui pentru respectarea ei între limitele trase de „caracterul naţional maghiar“ al statului.

Noi am dis atuncĭ, că acésta limitare însémnă nicĭ mai mult, nicĭ mai puţin, decât că legea este pusă la discreţiunea organelor puterii publice. Alţii, între carĭ Saşii guvernamentalĭ, susţineau, că Banffy ar dori sincer respectarea legei de naţionalităţi.

Faptele de până acuma ale guvernului şi ale organelor lui însĕ ne dau numai nouĕ dreptate. Banffy cu ai sĕi sunt, cum se vede, hotărîţĭ a zădărnicĭ realisarea orĭ şi căreĭ „pretensiunĭ îndreptăţite“ basate pe legea de naţionalitate, care favoriséză dreptul de limbă al popórelor nemaghiare.

Legea dela 1868 art. 44 dice în § 20 clar şi limpede: „Adunările séu representanţele comunale îşĭ aleg ele însĕ-le limba lor protocolară şi limba pentru gestiunea afacerilor lor“.

Comuna Galşa a usat aşa déră numai de dreptul ei legal, când a luat hotărîrea amintită. Cu tóte astea, la alarma ce-o dau diarele maghiare, vor sărĭ şefii comitatului Arad şi va sărĭ ministrul de interne însu şi sĕ salveze în Galşa „caracterul naţional maghiar“ al statului.

Nicĭ că s'ar puté altfel sub regimul unui Banffy, care pe când era fişpan la Bistriţă şi la Deşiu a întrodus cu forţa succesiv în comunele române limba de gestiune maghiară.

Consorţiul Banffy va lucra déră cum îi dicteză interesul de supremaţiă. Marea întrebare este însĕ décă naţionalităţile, décă în deosebĭ noi Românii ne putem mulţumĭ numai cu înregistrarea ucazurilor despotice şi ilegale ale ocârmuirei, orĭ-că mai avem o datoriă sfântă de împlinit faţă cu limba nóstră naţională, care îşĭ reclamă dreptul ei întreg şi neştirbit?

Cine ar puté susţine, că ar fi fost posibil, ca Maghiarii sĕ privéscă cu mirare, ca la o întâmplare estraordinară, când noi ne folosim de un drept garantat în legile esistente, décă la rêndul nostru am fi sciut sĕ apĕrăm, sĕ reclamăm şi sĕ validităm acest drept necurmat cu energia şi curagiul, ce-l pretinde interesul nostru de esistenţă?

CRONICA POLITICĂ.

— 4 (16) Iulie.

Biroul conferenţei interparlamentare a trimis un avis oficios cătră tóte parlamentele prin care le invită la a 4-a conferenţă, ce se va ţine Marţĭ în 13 August în Bruxella sub presedinţia lui M. *Beernaert.* S'au luat din partea comitetului arangiator din Bruxella tóte mĕsurile pentru primirea ósপeţilor. Ordinea de di a conferenţei este următórea: 1) Proiectul unui tribunal permanent de arbitragiu; 2) Propunerĭ referitóre la reducerea înarmărilor; 3) Neutralisarea nouelor state; 4) Scutirea streinilor şi dreptul de legitimare; 5) Darea de sémă a oficiului interparlamentar; 6) Locul pentru ţinerea conferenţei în 1896.

*

Privitor la **mişcările din Macedonia** „Agentia Balcanică“ anunţă, că o bandă înarmată, ce mergea din Filipopol sub conducerea lui Nicola *Stojanov*, a fost desarmată şi împrăsciată. Afară de Stojanov au fost deţinuţĭ mulţĭ indivIdĭ, înarmaţĭ cu puşca-*Mannlicher*. Se bănuesce, că puscile li-au primit dela Stambulov — „Agentia Havas“ anunţă din Atena, că Macedonenii grecĭ de acolo, instigaţĭ de agitaţia Bulgarilor, organiséză şi ei o mişcare.

Oglinda parlamentarismului maghiar.

— Ispràvile lui Bànffy. —

In pressa maghiară oposiţională e generală plângerea, că ómenii guvernului Bánffy caută cu orĭ-ce preţ sĕ falsifice listele electorale. Aşa *„Budapesti Hirlap“* dela 14 Iulie scrie într'un prim-articol următórele:

„Pe basa de scirĭ şi informaţiunĭ, carĭ armoniéză, putem constata, că în întrégă ţéra voturile oposiţionale se eliminéză din listele electorale. Asupra acésta nu mai încape îndoială, căcĭ tot ast-fel se vestesce din Seghedin, Dobriţin, Szentes, Vesprim, Pojun, Neutra, Trencin, c'un cuvênt de pretutindenĭ. La singuratice cercurĭ electorale se constată sute şi sute de eliminărĭ; numai în comitatul Neutrei foile guvernamentale spun, că numĕrul alegĕtorilor e mai mic cu 3400, ér din Trencin se scrie, că notarilor cercualĭ li-s'a dat ordin, ca în listele comunelor se adaugă observarea la numele alegĕtorului, că probabil se ţine de partida guvernamentală, orĭ de altă partidă? O ast-fel de censură la stabilirea listelor electorale, e nemai pomenită şi e un abus neiertat cu puterea guvernărei şi o adevĕrată batjocură cu constituţiunea.

„Décă pe basa ăstor-fel de liste br. Bánffy va conduce alegerile, atuncĭ orĭ-care partidă oposiţională, fără deosebire, sĕ se aştepte a intra în parlament decimată şi sdrobită. Ungaria va ajunge, unde a ajuns Solnoc-Dobéca, când un despot cu slugile lui plecate au domnit, ér oposiţia s'a retras.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Bajadera.

Arta bajaderelor e fórte admirată şi bine plătită, deşi bajadera e adênc despreţuită. Ea nu aparţine niciĭ unei clase, aşa încât nicĭ cel mai de rênd om nu ar permite soţiei sale, sĕ stea la aceeaşĭ masă cu dênsa. Acest dispreţ nu o părăsesce pe bajaderă nicĭ la mórte! Cadavrul ei e ars, ce e drept, cu mare ceremoniă, dér într'un loc a parte. Cenuşa ei e împrăsciată în vênt.

Că bajaderele, în urma posiţiunei lor în templu şi faţă de preoţii brahmanĭ, trebue sĕ renunţe la amor, şi în urma educaţiunei lor în adevĕr şi renunţă, se înţelege de sine. Totuşĭ sunt şi unele esceptiunĭ.

Scriitorul frances I. *Jacoillot* a scos de curênd de sub tipar o carte întitulată *„Voyage au pays des Bayadères“*, după naraţiunile unui amic al sĕu. Naratorul, care a petrecut mai multă vreme în Salem, în creerii munţilor Nilguerri, istorisĭ următórele într'o societate de amicĭ.

* * *

Era în 11 Februarie anul 1863, când pachebolul „Alphee“ debarcă la Calcutta. Douĕ dile după aceea plecă la Benares, unde, prin mijlocirea unui amic al familiei mele, obţinuĭ un loc într'un plantagiu de indigo. Acolo sosĭ ameţit de impresiunile naturei încântătóre. După un an vorbiam bine limba hindostană, ca un indigen, şi mĕ deprinsesem cu viĕţa indiană.

Douĕ óre departe de plantagiu se afla localitatea Mirzapoor, de unde veneau bajaderele la festivităţĭ marĭ, pentru-ca sĕ jóce pe banĭ înaintea Europenilor. La început nu-mĭ prea plăceau aceste dansurĭ. Aflaĭ, că ele nu puteau sta nicĭ la degetul cel mic al balerinelor nóstre. Dér în curênd mi-se schimbă părerea şi nimfele, gimnasiastele din strada Lepelletier, 'mĭ păreau demne de compătimit faţă de aceste mişcărĭ ale corpului, pline de frumseţĭ plastice şi de pasiune.

Cu ocasiunea unei visite a bajaderelor la plantagiul nostru, observaĭ pe una, care străluceа prin graţia şi prin frumseţa ei juvenilă. Ea părea tristă, şi arunca privirĭ sĕlbatice asupra mulţimei dimprejur. Ea nicĭ nu juca. Nu perduĭ din vedere nicĭ una din mişcările sale, şi aveam un sentiment, ca şi cum ea ar fi dorit libertatea. Cu ajutorul unor monede aflaĭ dela musicanţii trupei, că mama ei, care murise de coleră pe pragul templului, dete pe fiica sa preoţilor, ca mulţămită pentru ajutorul, ce-i dĕduseră. Preoţii, în speranţa unui câştig bogat, primiră cu plăcere darul.

Mĕ apropiaĭ de ea şi o întrebaĭ în limba hindostană:

— „De ce nu jocĭ? Óre sĕ fiă din causa morţii mamei tale?“

Ea rĕspunse cu o mină despreţuitóre:

— „Eu nu sunt din tagma acestor fete“.

— „Scii tu, că nu mai aĭ nicĭ o tagmă, că compatrioţii tĕi nu te vor mai primi în casele lor, in societatea femeilor şi ficelor lor?“

— „Ce-ţĭ pasă ţie, care nu eştĭ nicĭ din poporul meu, nicĭ de religia mea? De ce vorbescĭ cu mine despre ast-fel de lucrurĭ?“

— „Voescĭ sĕ fugĭ cu mine?“

— „Nu!“

— „Voescĭ sĕ fugĭ singură?“

— „Da! Mĕ voi întórce la Himalaya, unde nimenea nu scie, ce s'a întâmplat aicĭ“.

— „Bine, voiu îngriji de mijlóce, pentru-ca sĕ te poţĭ întórce în patria ta“.

După-ce se depărtară bajaderele, chibzuiĭ asupra promisiunei date, şi aflaĭ, că n'am prea fost cu minte; căcĭ a lua o bajaderă de sub autoritatea Brahmanilor, atrăgea după sine o rĕsbunare gróznică. Chiar décă ar fi putut cine-va sĕ scape dela tribunalul englez prin o sumă de banĭ, totuşĭ rĕsbunarea în taină a Brahmanilor, îĭ solda cărora stau fakirĭ fanaticĭ, trebue cu atât mai mult temută. Sciam, că la porunca Brahmanilor, nicĭ un servitor indigen n'ar fi trăgănat sĕ mĕ otrăvéscă. Nu simţeam nicĭ o iubire faţă de fată, căcĭ aceste frumseţĭ orientale lasă inima rece. Totuşĭ mândria mea mĕ îndemna sĕ-i redau libertatea şi sĕ i inspir amor. Nu încredinţaĭ secretul nimĕnui.

Făcuĭ planul, ca cu ocasiunea unei festivităţĭ sĕ părăséscă bajadera ţemplul şi sĕ vină la mine. Ii împărtăşiĭ acest plan la o ocasiune binevenită. Ea dĕdu un semn de aprobare, şi mi-se părea, că privirile ei se îndreptă cu maĭ mult interes asupra mea.

Aşteptam cu o nerĕbdare febrilă diua hotărîtă. Cu ivirea nopţiĭ 'mĭ concediaĭ servitorii şi cincĭ minute mai târdiu eram sin-

„Astfel *parlamentul incetéză de-a mai fi representanţa poporului*, şi pierdêndu-şĭ independenţa, din legislativă va deveni scaun guvernamental. Nu se va mai afla nicĭ dieta dela 1848, nicĭ cea dela 1867 în dieta dela 1897. *Noua cameră a ţĕrii va deveni mansoleul constituţiunei şi al libertăţii maghiare.* Partida liberală îngrópă în ea dreptul ţĕrii, şi Bánffy va întrece chiar şi pe Coloman Tisza.

„Dér cum se pregătesce a tracta cu parlamentul, aşa vréu sĕ scăréscă camera magnaţilor. Nimic sĕ nu fiă independent. Camera deputaţilor trebue nimicită de jos prin alegerĭ, camera magnaţilor, de sus prin numirĭ.... Dér ce urméză de aicĭ? Numai votarea leg'lor bisericescĭ? Cu mult mai mult, decât atât, adecă nimicirea camerei magnaţilor. Sĕ creéză o majoritate necondiţionat guvernamentală, care în tóte cestiunile sĕ stea la disposiţia guvernului, şi astfel e deschisă calea, pe care orĭ când şi orĭ-ce guvern face cu camera magnaţilor, ceea-ce voesce. Oposiţia din amêndouĕ camerele se frânge, şi în loc de legislatorĭ independenţĭ, căpĕtăm deputaţi numiţĭ în amêndouĕ corpurile legislative. Ast-fel nimicindu-se independenţa, puterea şi autoritatea dietei maghiare, puterea Corónei cresce în raport forte tare.. Acésta e rĕu din punct de vedere maghiar, de óre-ce noi n'avem dinastiă naţională. E rĕu însĕ şi pentru libertatea publică, când domnitorul nu vede înaintea sa o naţiune şi o dietă independentă, ci vede şi simte, că e stăpân absolut al parlamentului şi guvernului...

„Ĕtă acestea sunt prospectele nóstre pentru mileniu şi pentru pactul cu Austria în 1897, décă nu se va face cât mai în grabă sfîrşit „succeselor“ lui Bánffy“.

Au ajuns déra şi şoviniştii ungurĭ, sĕ se sparie şi înfioreze ei de ei.

Un manifest.

Diarul parisian „*La Presse*“ dela 17 Iulie publică următorul:

Manifest al comitetului central macedonén albanez:

Despotismul şi terórea, ce domnesce deja de lung timp în Macedonia, a avut ca resultat, că a provocat în anumite localităţĭ ale acestei ţĕrĭ mişcărĭ insurecţionale.

Nu sunt Bulgarii, ci poporaţiunile macedonene, carĭ voiesc autonomia absolută a Macedoniei cu Albania. Aceste poporaţiunĭ, provocate fiind, au ajuns la marginea răbdării şi se ridică în contra dominaţiunei turcescĭ. Acéstă dominaţiune devine din di în di mai nesuferită şi, în mânia pressei reptiliane, noi suntem în posiţiă de a afirma şi de a documenta, că în mai multe oraşe ale Macedoniei, mai ales la Velessa, Perlépe, Ueskub, etc. domnesce de mai multe lunĭ o terore permanentă.

Başibozucii sĕlbaticĭ sunt aţîţaţĭ pe sub mână, ca sĕ rĕspândéscă terore între poporaţiunile creştine.

Europa trebue sĕ scie, în ce stare se află astădĭ poporaţiunea Macedoniei.

In mai multe oraşe creştine, de frica măcelurilor asemenea celui dela Batak, îşĭ părăsesc în fiă-care clipită locuinţele şi se adună câte 10—15 familii, în case marĭ, unde sĕ se pótă apĕra mai bine, decât la ei acasă, décă vor fi atacaţĭ.

Aceste sunt atacurĭ, ca cele ce au provocat mişcările insurecţionale dela Uesküb, Küstendil şi din alte locurĭ.

E timpul, ca Europa sĕ intervină fără întârdiere, pentru-că situaţia e atât de încordată în Macedonia şi ameninţările başibuzucilor contra creştinilor sunt atât de seriόse, încât măcelurile plănuite vor fi mult mai înfricoşate, decât cele din insula Chios, înainte cu 70 de anĭ, din Bulgaria înainte cu 20 anĭ, şi cele din Armenia, în anul trecut.

Comitetul central macedonén albanez, pentru desrobirea şi autonomia Macedoniei, face apel la pressa liberală europénă, ca sĕ-şĭ ridice vocea în favorul acestor nenorocite poporaţiunĭ macedonene, carĭ sunt în ajunul unui teribil măcel.

Comitetul face asemenea apel la puterĭ, rugându-le de-a interveni înainte de a se sĕvêrşi un oribil atentat şi de-a face, ca Macedonia, sĕ-şĭ obţină autonomia.

Macedonenii şi Albanezii nu vor sĕ aparţină nicĭ Turcilor, nicĭ Bulgarilor, nicĭ Grecilor, nicĭ Sêrbilor, nicĭ Românilor.

Ei pretind întréga lor autonomiă cu un guvern federativ, ca în Elveţia, pentru că nu voesc sĕ se libereze de un jug, ca sĕ cadă sub alt jug.

Pentru president: **S. Damtiu.**

C. Axentie, secretar general.

SCIRILE DILEI.

— 4 (16) Iulie.

Contra şcólelor române din Munţĭ. Inspectorii unguresci de şcóle desvóltă o activitate febrilă contra şcólelor române confesionale pe tótă linia. Sub masca interesului faţă de luminarea poporului nostru, ei trimit rapórte lungĭ şi tendenţióse ministrului de culte şi instrucţiune publică, în care îi atrag atenţiunea asupra raporturilor „miserabile“ dela şcólele românescĭ şi cer intervenţia guvernului pentru a suspenda pe învĕţătorii românĭ, a inchide şcólele şi a înfiinţa în locul lor şcóle de stat pe spatele poporului. De curênd comisiunea administrativă a provocat — cum spune „Bud. Hirl.“ — pe Metropolia gr. or. din Sibiiu, ca sĕ ia mĕsurĭ de îndreptare şi sĕ observe legile învĕţământului faţă de şcólele din: *Vidra-de-jos*, *Négra*, *Vidra-de-sus*, *Secădate*, *Ponorel şi Certege*, unde „abia 20% din copiii obligaţĭ cercetéză şcólele, la carĭ funcţionéză învĕţătorĭ, carĭ abia sciu sĕ-şĭ iscălescă numele“. Décă Metropolia nu va satisface aceste cererĭ, atuncĭ comisiunea administrativă va propune guvernului, *sĕ închidă şcólele şi se înfiinţeze în locul lor şcóle de stat.* — Scurt şi cuprindĕtor: jos cu şcólele române! Acésta este devisa şoviniştilor ungurĭ de sus până jos.

—o—

Comassare în Braşov. Mâne în 17 c. la 8 dim. se va ţinê la sfat, în cetate, o pertractare în afacerĭ de comassaţiune. Spre sciinţă posesorilor de pământ.

—o—

Glob terestru „daco-român“. Din Vinţul de sus li-se scrie foilor unguresci, că în comuna învecinată *Inoc* (Inakfalva) a fost aflat dilele acestea un glob terestru „daco-român“, în care o parte mare din teritoriul ungar ar fi desemnată astfel, ca şi cum s'ar ţinê de România; ba ce e şi mai *îngrozitor*, tóte numele de pe acest glob sunt scrise — audĭ minune! — în limba „valahă“, ér numele localităţilor unguresci (??), carĭ nu au nume românesc, sunt traduse pe românesce, adaugêndu-se după fiă-care nume terminaţiunea *u* séu *iu* „Patrioţii“ presupun, că aceste globurĭ se vor fi făcut din partea Ligei române, şi că de bună sĕmă vor fi fost rĕspândite în mai multe esemplare şi printre Românii dela noi, cu scopul de-a-le folosi în şcóle. „Periculosul“ glob a fost confiscat din partea primăriei comunale şi predat tribunalului, care va avê sĕ pornéscă o strictă investignaţiune pentru de-a afla, cum a ajuns la Inoc acel glob „îndreptat în contra integrităţii statului ungar“, şi cine este complice la acest fapt. Pentru maĭ marea *siguranţă*, s'a făcut tot-odată arătare despre confiscarea globului şi comitetului administrativ al comitatului. Mai rĕmânea sĕ se dea şi un ordin pentru mobilisarea — honvedimei, cu al căreia ajutor de bună sémă ar fi fost mai sigură apĕrarea patriei în contra globurilor „daco-romane!“

—o—

Prof. Dr. Weigand în Bănat. S'a fost lansat prin diarele române scirea, că prof. Dr. *Weigand* ar petrece deja prin Bănat în scop scientific. Referitor la acéstă causă, „Dreptatea“ primesce o scrisóredela dela d l Weigand, în care dice între altele: Vĕd, că s'a lăţit vestea, că eu aşĭ fi deja în Bănat. Acésta nu e cu putinţă nicĭ pentru aceea, pentru-că feriile universitare se încep numai în August, astfel nicĭ nu pot părăsì Lipsca mai înainte. La 3 orĭ 4 August însĕ cred, că voiu sosi în Timişóra, de unde apoi am de gând sĕ fac escursiunĭ prin ţinuturile din jur, pentru a face pe sate studii dialectice. După un restimp de 2—3 sĕptĕmânĭ îmĭ voiŭ strĕmuta cuartirul în Lugoş, dup'aceea la Caransebeş, Mehadia, Orşova, Vêrşeţ Oraviţa, Bocşa. Cred, că în 3 lunĭ voiŭ fi gata cu acest lucru, pentru-că sper, că voiŭ fi sprijinit din partea învĕţătorilor şi a celorlalţĭ inteligenţĭ, carĭ au interes pentru limba lor maternă. Mi-am propus, ca în decursul anilor viitorĭ, sĕ-mĭ jertfesc feriile scrutărilor dialectice, în înţeles mai larg, demografiei şi etnografiei, până când voiŭ fi călĕtorit întreg terenu locuit de Românĭ. Probabil, că în anii viitori voiu fi ajutat şi de către seminariştii mei; în anul acesta încă nu s'a putut, pentru-că am voit sĕ pun mai întâiu prin călĕtoriile mele o basă, pe care apoi sĕ se edifice mai departe.

—o—

Din Făgăraş ni-se scrie: Mare svon se făcuse în pressa maghiară din faptul, că scolarii românĭ de aicĭ merseseră la maialul lor din 15 Iunie cu stég negru. Lucrul stă aşa: după ce căpitanul de poliţiă Henrich Trepches a avertisat înainte pe învĕţătorii scólelor nóstre poporale, ca nu cumva sĕ mérgă la maial cu stégul scólei lor, fără de a nu duce şi *stég unguresc*; după ce se mai puseseră şi alte pedecĭ în calea maialului scolarilor românĭ, carĭ fuseseră în urma acésta siliţĭ sĕ amâne maialul pe diua de 15 Iunie, care dĭ cade în postul Sân-Petrului: scolarii românĭ, se vede, s'au simţit îndemnaţĭ a da espresiune măhnirei lor printr'un stég negru, cu care eşiseră la maial. Stégul negru îşĭ avea de altmintrenĭ însĕmnătatea sa deórece cu puţin înainte murise un mare patron şi binefăcĕtor al scólei române gr. or., a căruia perdere era simbolisată prin acest stindard. Nimenea n'ar fi dat lucrului vre-o importanţă deosebită, décă liftele streine din Făgăraş n'ar fi aflat bine venită acéstă ocasiune pentru de-a porni o nouă gónă în contra învĕţătorilor românĭ dela scólele nóstre de aicĭ. Faptul a fost timbrat ca o „demonstraţiune“, sub al căreia pretext voinicosul fisolgăbirĕu *Herszenyi* (făcut din Hărseanu) a osêndit atât pe învĕţătorul gr. or. Berescu, cât şi pe cel gr. cat. Stroia *la câte 8 dile închisóre şi câte 50 fl. amendă.* Invĕţătorii, se 'nţelege, au insinuat recurs. Osênda rostită contra lor a produs mare indignaţiune în toţĭ ómenii de bine, deórece toţĭ vĕd în acest fapt o rĕsbunare din ura de rassă, la care mai este a-se adăuga şi rêvna de reclam a celor ce numai prin prigonirea Românilor sciu sĕ-şĭ facă merite înaintea mai marilor.

—o—

Camera advocaţială din Braşov face cunoscut, că a primit în lista advocaţilor pe d l Dr. *Eugen Lemenyi* cu sediul în Braşov.

—o—

Esamenele dela institutul teologic-pedagogic din Caransebeş s'au finit Mercurĭ. Prea Sânţia Sa Episcopul diecesan, Nicolae Popea, sub a cărui presidiu a decurs esamenele, ca bărbat devotat sciinţelor şi cu inimă pentru poporul nostru, prin fel de fel de întrebărĭ făcute la fiă-care studiu, a căutat sĕ se convingă despre progresul făcut în studii şi despre temeinicia celor învĕţate, şi tot aşa prin fel de fel de sfaturĭ, la orĭ-ce ocasiune binevenită, căuta sĕ pună la inimă elevilor

---

gur. Sângele 'mĭ clocotea în vine; inima'mĭ bătea cu putere. Pentru-ca sĕ mĕ liniştesc, mĕ preumblai în sus şi în jos în grădină, când de-odată vĕdui înaintea mea un obiect negru. Era bajadera îmbrăcată de sus până jos într'o haină închisă. Piciórele ei góle nu făceau nicĭ un sgomot. O dusei în casă, unde începù sĕ plângă. Numai cu mare greutate 'mĭ succese sĕ o liniştesc.

In diminéţa următóre aflai pe bajadera culcată pe covor înaintea patului meu şi durmind. Privindu-o, 'mĭ jurai, sĕ nu cruţ nicĭ un sacrificiu, pentru-ca sĕ-mĭ câştig iubirea ei. Deórece se născuse în munţĭ, pielea ei nu era de colórea bronzului, ci de lucirea originală a sidefului.

In diua aceea mĕ dusei la judecătorul englez, pe care din fericire 'l cunosceam în persónă, şi care era un bărbat cu principii liberale. După-ce ascultase lămuririle mele asupra bajaderei, mĕ asigurà, că după lege nu ne va turbura. Dér adause el: numai aceea îţĭ pot promite, ce stă în puterea mea. Păzeşte-te de curse. Séra nu umbla, decât înarmat şi observă bine pe bucătarul d-tale. Eu trăesc de trei-decĭ şi cincĭ de anĭ în India, şi am vĕdut multe asasinate de otrăvire, pe carĭ nicĭ o sciinţă nu le-au putut dovedi.

Aflai încă în acea séră, că Brahmanii descoperiră locul, unde se afla Radhomania (aşa se numea bajadera) şi că ridicară acusă în contra mea.

Mai multă vreme părù, că nimenea nu voesce sĕ-mĭ turbure liniştea. Dér eram în tot-déuna cu pază, convins fiind, că Brahmanii, respinşĭ de poliţia engleză, căutau pe altă cale sĕ-şĭ ajungă scopul.

Radhomania făcuse, ca sĕ-mĭ concediez pe toţĭ servitorii indianĭ şi sĕ-i înlocuesc cu Musulmanĭ. Oprii numai pe grădinarul şi pe portarul, deórece Musulmaniĭ nu se pricepeau la acest serviciu, dér îi priveghiam de aprópe.

După câte-va lunĭ gândeam, că duşmanii mei au renunţat la planul lor, şi decĭ nu mĕ mai păzeam aşa. Ea era de faţă la gătirea bucatelor, filtra apa şi mĕ reţinea sĕ ies séra. Graţiă acestei priveghierĭ, ea îmĭ mântuì viaţa de o cursă a Brahmanilor, care mĕ făcù sĕ părăsesc fără zăbavă acéstă regiune.

Intr'o nópte, când durmiam liniştit, mĕ simţii apucat de pĕr şi audii vocea Radhomaniei şoptindu-mĭ încet:

— „Nu fă nicĭ o mişcare, căcĭ dealtmintrelea suntem perduţĭ amêndoi“.

Inspăimântat întrebai, că ce este.

— „Suntem în mâna duşmanilor“, dise ea. „Sunt cel puţin 200 în cameră. Am vĕdut prin feréstră golind trei sacĭ. Fără îndoială sunt fakirĭ. Ascultă cum înaintéză“.

In adevĕr audii nisce şuerăturĭ, amestecate cu strigăte, asemenea cotgorăzitului găinilor, când află insecte. Cunosceam fórte bine natura acestor sgomote, pentru-ca sĕ nu mĕ mai îndoesc de originea lor.

— „Acum scii despre ce e vorba“, dise ea. „Mĕ voi încerca, sĕ es afară. Décă voiŭ fi muşcată, voiŭ avé timp destul sĕ chiăm pe servitorii cu un îmblânditor de şerpĭ“.

Pericolul cel mare 'mĭ redete energia şi poruncii curagiósei mele tovarăşe sĕ nu se misce.

— „Voesc sĕ te scap“, dise ea cu foc.

— „Nu!“ rĕspunsei eu, „décă e sĕ murim, atuncĭ murim împreună. Décă vei face un pas, te voi urma“.

Ea se supuse. Mână în mână aşteptam nemişcaţĭ sórtea înfricoşată. De-odată simţii pe tovarăşa mea tremurând. O secundă mai târdiu 'mĭ venì mie rêndul. Un corp rece şi bălos se târa peste peptul meu. Un altul îi urma, apoi încă un altul, şi aşa mai departe. Acésta durà mai mult, ca două óre. Eram înţepenit, ca un cadavru. Un moment de uitare şi eram perduţĭ. Ce chin îngrozitor! Nu l'aşĭ dori nicĭ celor mai crâncenĭ duşmanĭ ai mei.

Incepea a se crepa de diuă. O aşteptam cu nerăbdare, căcĭ era eliberarea. Tonul unui fluer bengalic se audì, şi uşa camerei nóstre se deschise încet.

— „Eu sunt, grădinarul“, se audì o voce. „Sunteţĭ morţĭ?“

— „Nu“, rĕspunse Radhomania.

— „Bine“, dise vocea, „voiŭ chiămà şerpii“.

Şi îndată începù sĕ cânte jalnic cu instrumentul, şi în curênd încetară şuerăturile şerpilor. Grădinarul, cântând mereu, scobora încet scările verandei spre grădină şi disparù în boschet. Sgomotele din cameră încetară; de sigur, că scăparăm de şerpĭ.

Radhomania se sculà şi aprinse repede o lampă, la a cărei lumină mai vĕdurăm târându-se vre-o şése—şépte şerpĭ peste ziduri. Cu ce bucuriă rĕsuflarăm, când ne-am vĕdut scăpaţĭ! Radhomania, care numai forţată se ţinuse în picióre, cădù leşinată şi convulsiunile nervóse o ţinură tótă diua.

In urma acestor întêmplărĭ mĕ hotării sĕ plec, ceea ce făcù mare bucuriă Rad

practicarea învĕţăturilor câştigate în şcólă. La pedagogiă au obţinut în cursul I calculul general eminenţă: Sol. Balint, Ioan Deheleanu şi Cornelia Drăgălina; primă au 12 elevĭ; secundă 12. In cursul II au eminenţă: Ioan Cioc, Ioan Dorca, Alesandru Liuba, Pavel Miclea, Ioan Naia şi Eva Ogrin; 20 elevĭ au primă şi 2 secundă. In cursul III au eşit eminenţĭ: Mihaiu Cristescu, Iancu Străin şi Aurora Liuba; 10 au primă şi 6 secundă. La teologiă au obţinut în cursul I Ioan Buliga, Dimitrie Cioloca, Valeriu Dabiciu, Alesandru Guga, Valeriu Petroviciu calculul general eminent; 4 elevĭ bun; 3 elevĭ suficient. In cursul II sunt eminenţĭ Iosif Birta, Iancu Işfan; 4 elevĭ au bun; 7 suficient şi un elev nesuficient. In cursul III are calcul general bun 1 elev şi suficient 9 elevĭ.

—o—

Sĕrbătórea Francesilor şi a Germanilor. Francesii au avut în 14 Iulie o frumósă sĕrbătóre; ei au sĕrbat adecă reamintirea revoluţiunei din 14 Iulie a. anului 1789 şi luarea cu asalt a Bastillei. Se telegrafiază din Paris, că tóte comunele din marea Republică înotau în bucuria sĕrbătorirei. In Paris s'a ţinut revistă de gală la armată. Preşedintele Republicei *Faure* a mers însoţit de generalii *Fevrier şi Tournier* la 2 şi 30 minute la *Longchamps* la revistă. Poporul i-a adus ovaţiunĭ în tot parcursul. La sosirea lui miliţia salută, pe când publicul striga: „Sĕ trăiéscă Faure", „Trăiéscă Republica". La revistă au asistat membrii diplomaticĭ dimpreună cu miniştrii. Poporul a salutat ostăşimea cu entusiasm. E caracteristică coincidenţa acestei sĕrbătorĭ a Francesilor cu aceea a Germanilor. In 14 l. c. sunt 25 de anĭ, de când renumita telegramă de Ems a pus întrégă Francia şi Germania în flacărĭ, ér cu două ḑile mai târḑiu au trimis ultimatul, care a fost isvorul crâncenilor espediţiunĭ de mai târḑiu, precum şi cuprinderea Elsas-Lotharingiei.

—o—

Organisarea partidei poporale. Din Pojun se scrie, că „partida poporală" vré sĕ înfiinţeze acolo un club central, care sĕ conducă lucrările de organisare a partidei în părţile sudice ale Ungariei-superióre.

—o—

Inaintărĭ. Cetim în „Sieb.-Deutsches Tageblatt", că Maiestatea Sa a dat consilierului de justiţiă E. Jovian din Sibiiu şi judecătorului de cerc Vasiliu Pap din Năsĕud titlul şi caracterul de judĭ de tablă regéscă.

—o—

Sicriurĭ de pe timpul Romanilor. Din Deva se scrie, că pe locul, unde s'a petrecut ultimul rĕsboiu între împĕratul Traian şi Decebal şi unde încă în tómna anului trecut s'au aflat numĕróse sicriurĭ marĭ de pétră, acum primarul din Sân-Mihaiul de jos a aflat alte sicriurĭ clădite din cărămidă, precum şi cranii şi sicriurĭ de lemn petrificate. Se crede, că s'a dat de urma unui mare cimiter de pe timpul Romanilor. Profesorul Téglás Gábor din Deva a fost chiămat la faţa locului pentru a face cercetărĭ archeologice.

—o—

O călĕtoriă de probă cu balonul. Cursul aeronautic ces. şi reg. militar a făcut alaltăierĭ Duminecă, prima probă de călĕtoriă din Viena la Jaurn. Plecarea s'a făcut la 3 óre şi 15 minute d. am. din curtea arsenalului cu un balon, al cărui diametru este de $12^1/_2$, înălţimea de 25 metri, ér volumul de 1000 metri cubicĭ. Călĕtorii au fost căpitanul Iosif Prieb, comandantul secţiei aeronautice şi Augustin Prückmüller locotenentul regimentului de telegraf şi trenurĭ. La plecare sufla un vênt puternic de vest; direcţiunea li-a fost: Fischamend, Göttlesbrunn lângă Laita, Zurany, Hegyeshalom, Zanig şi Lebeny. Inălţimea dela pămênt era 1200—2050 metri. Dela Öttövény au trecut Dunărea mânaţĭ de un vênt sudvestic, şi s'au scoborît lângă Zamely, pe pusta Pölös, care este arendată comerciantului de rîmătorĭ Francisc Hilbert din Jaurin. S'au lăsat jos la órele 5 şi 50 minute d. am., făcênd frumosul drum de 135 de metri. La descălecare au fost întêmpinaţĭ de mulţime de popor ţĕran, care a aclamat pe oficerĭ, ajutându-le la pachetarea balonului. Ambii oficerĭ s'au reîntors dela Jaurin la Viena la órele 2 şi 4 minute ḑiua.

CARMEN.

Ad *Ioannem Popea*, professorem clarissimum, iubilum triginta annorum celebrantem.

Salve Ioannes, vir docte, dignus honore!
Gratulor ego tibi, care, tuus est honor omnis.
Iste tuus genius adsit, visurus honores.
Nent Parcae tibi longissima stamina vitae,
Ut porro quoque continuas tua studia vasta.

pe românesce:

Profesorului *Ioan Popea* cu ocasia serbărei iubileului sĕu de 30 de anĭ de serviciu.

ODĂ.

Sĕ trăescĭ Ioane, bărbat erudit, demn de onóre!
Te felicit, iubite, a ta este tótă onórea.
Ângerul tĕu fie de faţă, ca sĕ se bucure împreună cu tine.
Ursitórele se-ţĭ ţesă cele mai lungĭ fire de vieţă
Ca şi mai departe sĕ continui întinsele tale cunoscinţe.

David Almasianu,
emerit. profesor*)

La afacerea studenţilor românĭ dela Universitatea din Cernăuţĭ.

In nr. 145 al foiei nóstre am adus la rubrica „scirile ḑilei" o notiţă, în care spuneam, că baronul *Vasilco* ar fi primit — după cum afirmă foile unguresci şi germane — 25 de provocărĭ, dela profesorii şi studenţii din Graz şi Cernăuţĭ, carĭ s'au simţit atinşĭ de critica aspră dér meritată, ce li-a făcut'o deputatul bucovinén în parlamentul din Viena când, în afacerea dojanei senatului universitar din Cernăuţĭ, a luat cu mult succes în apĕrare pe studenţii românĭ dela universitatea de acolo. Am adaus tot-odată, că incidentul acesta va readuce póte la sentimente mai bune pe acei gazetarĭ de o fóie românéscă dela noi, carĭ probabil numai ca sĕ se arate sfătoşĭ, n'au aflat dela bune tonul şi atitudinea românéscă a baronului Vasilco.

„Tribuna" simţindu-se cu musca pe căciulă şi nesciind ómenii ei adĭ, ce au scris ierĭ, ne „provócă" în numĕrul ei de Duminecă, sĕ dovedim afirmarea nóstră.

Ei bine, au găcit'o gazetarii dela acéstă fóiă, căcĭ de ei *fabula naratur.* Au uitat însĕ, că ei nu mai au dreptul de a-ne cere esplicaţiunĭ şi dovedĭ, după ce în nenumĕrate rêndurĭ ne-au suspiţionat şi ne-au calomniat în mod laş, fără a avé cinstea şi curagiul de a-şĭ şi „dovedi" afirmările lor.

Cu tóte astea noi vom esplica şi dovedi afirmarea nóstră de mai sus, ca publicul sĕ vadă, că şi faţă cu cei ce ne hulesc suntem dreptĭ şi nepărtinitorĭ.

In nr. 144 dela 9 Iulie „Tribuna" a publicat, sub titlul „Studenţimea română bucovinénă", un articol fórte neromânesc la adresa baronului Vasilco. Luându-i mai întâiu în nume de rĕu, că s'a pronunţat atât de categoric asupra unor „pretinse" întêmplărĭ din Graz, şi spunênd cu multă satisfacţie, cum br. Vasilco „este executat *gerichtet*" printr'o scrisóre deschisă, ce i-a adresat'o Dr. *Rollet* (rectorul universităţii din Graz), „Tribuna" vorbesce de feliul cum a combătut br. Vasilco atitudinea corpului profesoral dela universitatea din Cernăuţĭ, şi se întrébă: „Dér asprimea de care „s'a folosit — era de lipsă? *Ne îndoim.....* „Dreptul de-a face politică îl au şi ei (pro„fesorii), e natural. Şi pentru aceea fiind „vorba de o faptă petrecută între zidurile „universităţii, *ar fi fost mai bine*, ca br. „Vasilco sĕ deosibéscă atitudinea lor în „casul dat, *în universitate* — de atitudinea „lor *în vieţa publică*... Noi sperăm, că décă „se va mai ocupa cu aceste chestii, *după* „*deruta, ce a suferit'o acusând....* baronul „Vasilco va fi mai precaut, *mai drept* şi „*mai conformat* scopurilor naţionale şi tac„ticei impuse de el."

Din aceste aiurărĭ ale „Tribunei" constatăm aşa-déră: 1) că „Tribuna" sare *în apĕrarea* profesorilor germanĭ cernăuţenĭ, carĭ — însaşĭ recunósce — „denunţă ḑi de ḑi pe Românĭ" şi unii din ei „servesc în alegerĭ, ca straşnicĭ agitatorĭ în contra actualului partid naaţional român" (din Bucovina); 2) că ea recunósce acestor profesorĭ dreptul de a face politică, şi încă politică duşmănósă Românilor, ér baronului Vasilco *'i contestă* dreptul de a-i critica cu „asprimea, de care s'a folosit" şi de a-i trage la rĕspundere pentru uneltirile lor contra Românilor; 3) că „Tribuna" se bucură nespus de mult de „deruta" ce — după părerea ei — ar fi suferit'o br. Vasilco în apĕrarea bravă şi resolută a tinerimei academice din Cernăuţĭ; 4) că ea se crede în drept a da lui br. Vasilco lecţii de „dreptate", „precauţiune", de „conformare" şi „tactică", şi că atât de mult a perit simţul de pudóre din autorul articolului ei din cestiune, încât spune c'un fel de mândriă condamnabilă, că br. Vasilco, cel care a apĕrat în mod strălucit causa studenţilor românĭ, s'ar fi blamat şi ar fi păţit'o cu Nemţii din Graz şi Cernăuţĭ, pe carĭ („Tribuna") se pare a-i fi îndrăgit atât de mult.

De altfel numai cu trei numerĭ mai înainte (nr. 140) „Tribuna" a publicat, c'o puerilă satisfacţiune, nisce vocĭ de ḑiare germane, carĭ năvăliseră contra baronului Vasilco, ba a dat loc în colónele sale, din cuvênt în cuvênt, scrisórei deschise a rectorului universitar din Graz, Dr. Rollet, în care acesta atacă pe br. Vasilco; — în acelaşĭ timp însĕ n'a publicat şi rĕspunsul demn al acestuia, ci l'a ignorat cu desăvêrşire. Mai departe „Tribuna" scie sĕ pună în vedere o „lecţie" a unor studenţĭ românĭ din Graz, ce ar fi voit s'o dea d-lui br. Vasilco, dér n'are curagiul de-a publica adresa tinerimei universitare române din Cernăuţĭ către br. Vasilco, care e de următorul cuprins:

„*Intrega studenţime universitară română din Cernăuţĭ* aduce şi pe calea acésta domnului George baron Vasilco, profund simţita mulţămită pentru *intrepunerea bărbătéscă* pentru onórea ei şi pentru *apĕrarea obiectivă* a libertăţii ei academice, care e periclitată prin conclusul senatului anevoie dobêndit al majorităţii germane-liberale ei ostile. Fiă, că studenţimea din Graz opunêndu-se în mod aspru cuvintelor domnului deputat, a împlinit datorinţa sa academică. Pe noi ne miră numai, că s'au aflat şi studenţĭ românĭ, carĭ nu au cuvinte de laudă, ci numai dojană au avut pentru deputatul bine-meritat. Ce se atinge de noi, ne va fi dér' permis, *sĕ ne declarăm prin acésta deplin solidarĭ cu espunerile d-lui deputat baron Vasilco,* relative la stările de lucrurĭ ale universităţii din Cernăuţĭ. — 7/7 1895. Studenţii universitarĭ românĭ din Cernăuţĭ."

După tóte acestea va recunósce orĭ şi cine, că noi am criticat încă prea blând atitudinea neromânéscă a gazetarilor dela „Tribuna" în acéstă afacere.

Sciri telegrafice.

Sofia, 16 Iulie. *Adĭ nópte s'a făcut un atentat contra lui Stambulow,* care era însoţit de Petkow şi de servitorul sĕu. *El fù atacat cu revolvere şi pumnale de patru indiviḑĭ. Stambulow fù grav rănit de glónţe şi pumnale, din care causă a trebuit sĕ i-se umputeze amêndouĕ mânile.* Servitorul încă fù rănit, Petkow însĕ rĕmase neatins.

Stambulow zace fără conscienţă. In momente lucide se sforţéză sĕ vorbéscă, dér nu póte

Se făcură numeróse arestărĭ, până acum însĕ nu se dete de urma atentatorilor. Pe locul, unde se făcuse atentatul, se află un revolver şi un pumnal turcesc.

Londra, 16 Iulie. Până acum au fost aleşĭ 113 unioniştĭ, 10 liberalĭ, 4 parneliştĭ şi 2 antiparneliştĭ.

DIVERSE.

Un duel estraordinar. Se scrie din Paris: Un locuitor de 20 de anĭ şi un mecanic de 18 anĭ iubiau amêndoi pe aceeaşĭ fată, o lustruitóre de 20 anĭ. Ei hotărîră sĕ lase, ca duelul sĕ decidă, şi plecară, însoţiţĭ de fata însăşĭ, în Rue Menilmontant, unde locuia iubita. Aicĭ luară posiţiă într'un loc retras, îşĭ scóseră revolverele, pe carĭ le descărcară la un semnal dat de însaşĭ fata. Un puternic ţipet rĕsună atuncĭ: glonţul, în loc de a lovi pe unul dintre contrarĭ, lovise pe fată. Poliţia arestă pe duelanţĭ şi transportă fata la spital, unde zace de mórte.

Literatură.

Celebra operă a părintelui Kneipp „Cura de apă", care apare de *trei* anĭ în editura *Ignatz Herz*, Bucurescĭ, e o carte fórte folositóre. Ediţia III-a, care a apărut în curênd constă din 4 opurĭ, anume: I *Cura de apă*; II *Testamentul, meu* III *Cum sĕ trăiţĭ*; IV *Conferenţe publice*, şi e arangiată atât de practic, în cât chiar Germanĭ şi Francesĭ o prefere originalului, — căcĭ în originalul german orĭ în traducerea francesă, trebue căutată fiă-care bólă în 4 volume, pe când în traducerea românéscă, ediţiă Ig. Hertz, e combinat în acelaş volum pe un singur loc, tot ce a ḑis Kneipp cu privire la fiă ce bólă în tóte cărţile sale. — De esemplu bóla *de stomac* o găsim în textul german la pag. 289 în *Cura de apă*; la pag. 234 în *Testamentul meu;* pag. 269 în *Cum sĕ trăiţĭ* şi pag. 229 în *Conferenţe publice.* Pe când în ediţia românéscă a D-lui Ignatz Hertz tóte aceste 4 descrierĭ ale bólei de stomac, le găsim complecte, traduse întocmai după original dela pag. 418 până la pag. 427. Aşa sunt arangiate tóte bólele din operele lui Kneipp, că nu trebue căutate prin 4 cărţĭ şi nicĭ sĕ se plătéscă pentru 4 cărţĭ. Preţul operelor complecte în 2 volume e de 3 lei.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

homaniei, care-mĭ împărtăşi, că grădinarul a fugit şi că de sigur a fost în înţelegere cu fakirul.

După patru-spre-ḑece ḑile plecarăm la Salem, unde mĕ invitaseră nisce vechĭ amicĭ, pentru-ca sĕ-mĭ procure un alt post. Şi astfel m'am făcut plantator de cafea în Nillgurries.

Cu acésta naratorul termină.

— „Şi Radhomania?", resună în cor printre ascultătorĭ ca din o singură voce.

— „Ea este aicĭ. Casa nóstră e numai la o depărtare de ḑece minute. E cam târḑiu şi sĕrmana de sigur, ca mĕ aştéptă cu dor.

* * *

In ḑiua următóre, — aşa istorisesce mai departe Jacoillot, — am avut ocasiunea sĕ vĕd pe tênĕra bajaderă, şi trebue sĕ mărturisesc, că înfăţişarea ei era întocmai după cum mi-o închipuisem, aflaiŭ o femeiă tênĕră cam de 17 anĭ, fórte frumósă, după cum sunt tóte femeile din părţile Indiei nordice, fără nicĭ un amestec cu sânge strein. Ea purta costumul oriental, dér traiul de doi anĭ cu amabilul nostru amic o făcù sĕ priméscă obiceiurĭ europene. Ea era, cu un cuvênt, o fiinţă drăgălaşă, demnă de amorul, ce inspirase.

Bucurescĭ.

Ucu.

*) Venerabilul bĕtrân, David Almăşanu, prof. emerit, e astăḑĭ în etate de 89 de anĭ.

Cursul la bursa din Viena.

Din 15 Iulie 1895.

Renta ung. de aur 4%	123.90
Renta de coróne ung. 4% . . .	100.10
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	125.35
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	103.20
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	122.35
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	98.35
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	98.75
Imprum. ung. cu premii	158.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	179.—
Renta de hârtie austr.	101.15
Renta de argint austr.	101 34
Renta de aur austr.	123.80
Losurĭ din 1860	157.—
Acții de ale Băncei austro-ungară.	1079.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	487.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	404.20
Napoleondori.	9.64
Mărcĭ imperiale germane . . .	59.37 $^1/_7$
London vista	121.30
Paris vista	48.25
Rente de coróne austr. 4%. . .	101.55
Note italiene.	46.05

Cursul pieței Brașov.

Din 17 Iulie 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.57	Vênd.	9.59
Argint român.	Cump.	9.50	Vênd.	9.55
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.59	Vênd.	9.60
Galbenĭ	Cump.	5.75	Vênd.	5.80
Mărcĭ germane	Cump.	59.—	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	129.—	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.80	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Nr. **8969**—1895.

PUBLICAȚIUNE.

Fântânile publice ale noului apaduct, și nu mai puțin fântânile cu pumpă, de repețite-orĭ s'au stricat de către persóne rĕu voitóre, așa încât până la repararea lor nu s'au putut de loc folosi aceste fântânĭ.

De-óre-ce prin astfel de fapte neconcese în urma lipsei de apă nu sufere numai singuratice persóne, ci întréga populațiune locală, de aceea se adreséză acest apel către întrégă populațiunea locală, ca sĕ evite orĭ-ce stricare a fântânilor publice, pedepsindu-se la cas contrar făptuitorii cu o pedépsă polițiană până la 20 fl. eventual cu arest.

Zace în interesul public, ca contra făptuitorii acestei publicațiunĭ sĕ se arate fără întârḑiere la poliția locală.

Brașov, 28 Iunie 1895.

743,2—3 **Magistratul orășenesc.**

Nr. **9102**—1895.

PUBLICAȚIUNE.

Orașul Brașov în Ungaria (Transilvania) intenționéză de-a vinde pe cale de oferte și pe trunchiu venitul de molift și de brad din pădurea Timișului în quantitate de 21440 m. pentru perioda din 1895—1901 inclusive.

Condițiunile de oferte și acele contractuale sĕ află la oficiul forestieral orășenesc în decursul órelor de oficiu spre examinare.

Oferenții au de a-și așterne ofertele provĕḑute cu timbru de 50 cr. până în 9 August a. c. înainte de prânz 12 óre la primariul orașului Brașov determinând în ofert atât în cifre cât și în litere suma, ce o oferă pentru un metru cubic, și dechiarând tot de odată, cum-că i sunt cunoscute condițiunile de oferte și acele contractuale și că sĕ supun lor necondiționat.

Ofertele au ca sĕ conțînă ca vadiu 3% din suma oferată pentru întréga quantitate, mai departe amintirea numelui și locuinței oferentului.

Deschiderea ofertelor va avé loc în 9 August a. c. după prânz la 4 óre în biroul primarului.

Amintita pădure e situată nemijlocit lângă linia ferată de stat, carea percurge valea Timișului.

Brașov, 8 Iulie 1895.

742,2—3 **Magistratul orășenesc.**

A v i s!

Prenumerațiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face și reînoi ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei lunĭ.

Domnii abonațĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit și sĕ arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans."

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Mai 1895.

Budapesta — Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Trenŭ român expr.	Tren de persón.	Tren accel.				Tren de persón.	Tren accel.	Tren de persón.	Tren român expr.	Trenŭ de persón.
10 —	8.05	8.05	8.05	2 15	pl.	Viena . . .	sos.	3.—	1 55	1.55	7.20	6.25
8.30	2.15	1.55	5.45	9.15		**Budapesta**		5.45	7.25	7.—	1.50	8.10
11.31	4 23	3.56	9.27	11.12		Szolnok . .		2.29	5.23	3 50	11.44	4.43
2.—	5.55		11 53	12.55		P. Ladány . .		12.05	3.46	1.21	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.12	sos.	Oradea-mare .	pl.		2.26	11.04	8.43	11.32
3.58	7.15		2.16	2.20	pl.		sos.		2.19	10.44	8.38	11.17
4.38	7.43		3 03	2.50		Mezö Telegd .			1.52	10.07	8.11	10.42
5.20	8.18		3.45	3 26		Rév			1.26	9 30	7.48	10.13
5.43			4 06			Bratca . . .				9.10		9.50
6.32	9.07		4.53	4 17		Ciucia . . .		5.40	12.47	8.31	7.08	9.19
7.16	9.37		5.32	4 50		B-Huiedin		4.52	12.17	7.53	6.39	8.37
8.07			6.24			Ghârbău . .		2.55		6.53		7.37
8 34	10.37		6 59	5 55	sos.	Clușiu . . .	pl.	2.—	11.01	6 14	5.25	7.—
8.49			8.40	6.11	pl.		sos.	5.45	10 45		4.48	6.45
9.06			9.08	6.27		Apahida . .		5.18			4.23	6.27
10.14			10 40	7.27		Ghiriș . .		3.53	9.23		3.—	5.21
10.32			11.25	7.50		Cucerdea . .		3.06	8.49		2.00	4.47
10.59			11 54			Uioara . . .		2.48			2.—	4.31
11 07			12.04			Vințul de sus		2.40			1.51	4.24
11.31			12.34	8.17		Aiud . . .		2.11	8 23		1.23	4.03
11.48			1.—	8.33	sos.	Teiuș . . .	pl.	1.45	8.06		12.54	3.42
12.25		11.40	1.40	8.38	pl.		sos.	1.10	7.59			2.49
12.52		11.55	2.17			Creciunel . .		12.39				2.24
1.06			2.35	9 09		Blașiu . . .		12.24	7 30			2.10
1.37			3.14			Micăsasa . .		11.48				1.38
1.52		1.—	3.34	9.42	sos.	Copșa-mică .	pl.	11.29	6 56			1.18
2.13		1.02	3 49	9.44	pl.		sos.	11.14	6 54			1.01
2.32			4.11	9.59		Mediaș . . .		10.55	6.41			12.46
3 04		1.39	4 48	10 22		Elisabetopol .		10.21	6 20			12.16
3.47		2.13	5 27	10.51		Sighișóra . .		9.42	5 53			11.39
4.09		2.28	6 10	11.12		Hașfalĕu . .		9.13	5.33			11.17
5 34		3.30	7.50	12.26		Homorod . .		7.45	4 27			10.02
6.12			8 30	12 58		Agoștonfalva .		7.03	3.53			9.22
6.41		4.16	9.03	1 15		Apața . . .		6.36	3.37			8.57
7.16			9.38	1.34		Feldióra . .		5.58	3 16			8.23
8.—		5.07	10.25	2.09	sos.	Brașov . . .	pl.	5.08	2.45		10.26	7.43
	11 —	5.14		2 19	pl.		sos.	7.01	2.18			7.01
	12.26	5 59		3 01		Timiș . . .		6 —	1 42		9.39	6.—
	1 11	6 29		3 31		**Predeal** .		5 11	1.12		9.12	5.11
	8 30	11.25		9.30	sos.	Bucurescĭ . .	pl.		8.35		5.35	

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

Trenŭ mixtŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón				Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.25	8.10	3.11	8.59	pl.	Cucerdea . .	sos.	7.41	2.36	8.31	1.18
3 14	8.51	3.52	9.40		Ludoșŭ . . .		7.03	1.58	7.43	12.32
5.07	10.27	5.26	11.11	sos.	Oșorheiu . .	pl.	5.30	12.25	5.50	10.35
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.	5.18	9.25	5.04	10 —
7.19	12.21	7.19		sos.	Regh.-săs. . .	pl.	3.50	7.49	3.25	8:25

Ghirișŭ — Turda

trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.		trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.
7 33	11.—	4.—	10.19	Ghiriș	5.10	10.30	3.30	9.12
7.53	11.20	4-20	10.39	Turda	4.50	10.10	3.10	8.52

Copșa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgărașŭ

trenŭ de persón.	trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ				trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón	trenŭ de persón.
2.20	11.34	7.10	pl.	Copșa mică .	sos.	9.34	6.20	12.35
3.57	1.03	8.59		Ocna . . .		8.11	5.12	11.01
4.19	1.25	9.15	sos.	Sibiiu . . .	pl.	7.44	4 49	10.36
4 36	1.46		pl.		sos.	7.28		8.33
6.16	3.31			Avrig . . .		6.02		6.54
8.42	6.08		sos.	Făgăraș . .	pl.	3.28		4.05

Simeria (Piski) — Hunedóra

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.29	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna.	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12 20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Brașov — Zêrneștĭ

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55	9.15	Brașov	7.36	1.29	8.31
10 28	6.36	10.35	Zêrneștĭ	6.06	12.05	7.20

Mureș-Ludoș — Bistrița

4.—	9.10	4.20	Mureș-Ludoș		6.46	7.21
7 07	1.01		Țagu-Budatelicŭ . . .			4.15
9.59	4.55		Bistrița			1.16

Arad — Timișóra

6.20	11.30	5.	Aradŭ	10.43	3.44	10.55
7.08	12.47	6.14	Vinga	9.42	2.40	10.11
8.01	2.05	7.39	Timișóra	8.20	1.12	8.15

Careii-mari — Zelău

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.30	4.15	Careii-marĭ . .	9.06	7.—
10.17	9.18	Zelău	4.20	3.01

Sighișóra — Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
3.22	11.08	Sighișóra . . .	9.51	5.32
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Nota: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadrațĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.